

Vua n c Ca Thi b n tính nhân t , tr n c công minh, đ c nhân dân tôn kính. K t hôn v i hoàng h u không lâu thì sinh đ c m t hoàng t r t kháu kh nh, vua vui m ng đ t tên con là Na Nh t Thiên. Hai năm sau, khi hoàng t Na Nh t Thiên đã bi t đi hoàng h u l i sinh đ c m t hoàng t th hai, đ t tên là Nguy t hoàng t .

Hai chú bé hoàng t đ th ng này t t l n lên đ i s chăm sóc c a m u h u, nh ng đ ng lúc đ ng l ph i t n h ng m t tu i th vàng son nh t, thì hoàng h u b t h nh qua đ i.

Ch ng m t v , con m t m , n i đau bu n c a ba cha con không làm sao t cho h t đ c. Nh ng ng i ch t không s ng l i bao gi , n i cung l i không có ng i cai qu n, nên vua bu c lòng ph i k t hôn v i m t ng i đàn bà khác. Ch ng bao lâu sau, tân hoàng h u l i h sinh m t hoàng t n a, đ t tên là Nh t hoàng t . Nhà vua r t đ p lòng, nói v i hoàng h u r ng :

- Ái khanh ! Nhân đ a bé này ra đ i, ta ban cho nàng m t đ u u c.

- Đa t b h ! Đ ch t ng lai thi p s nói lên đ u u c y.

Đ ng lúc y hoàng h u không bi t ph i xin vua đ u u gì, nên câu chuy n đình hoãn l i đ đây.

Ba chàng hoàng t theo th i gian mà l n lên và thành ng i. M t hôm, hoàng h u b ng nhiên đ a ra yêu c u c a mình :

- B h ! Ngày x a b h mu n ban cho thi p m t đ u u c, nay con c a chúng ta đã l n khôn r i, xin b h hãy truy n ngôi báu cho Nh t hoàng t sau này.

- Nh th làm sao đ c ? Nhà vua kinh đ tr l i. Hai hoàng t l n c a ta b n tính t t lành, thông minh, tài gi i, l i là vai huynh tr ng c a Nh t hoàng t , làm sao ta l i có th truy n ngôi cho con út đ c ?

Tuy vua t ch i l i yêu c u c a hoàng h u, nh ng bà c ti p t c nài n m ĩ không thôi, nên vua b ng s r ng n u nguy n c a bà không đ c th a m n, bà s h đ c th gi t h i hai đ a con c a mình. Ông bèn b o hai hoàng t h y t m th i r i xa hoàng cung, và bí m t đ n dò r ng :

- Ngày Nh t hoàng t ra đ i, ta có nói s ban cho hoàng h u m t đ u c , nay hoàng h u yêu c u ta ph i truy n ng i báu cho Nh t hoàng t sau này nh ng ta đ t ch i. Lòng d đàn bà v n nham hi m, có th hoàng h u s sinh ác ý v i hai con, nên ta mu n hai con h y t m th i tr n trong r ng sâu, đ i ta b ng hà r i h y tr v l n ng i báu và n m quy n ch p chính.

Hoàng t Na Nh t Thiên không h s ch t, nh ng mu n cho ph v ng đ c an lòng nên ch còn bi t cùng Nguy t hoàng t bu n b t gi a cha già r i b hoàng cung. Nhà vua a l h n l n đ u hai đ a con tr ng, không làm gì khác h n đ c là nhìn chúng nó đ xa. Hai hoàng t v a r i kh i cung đ n thì ch m m t v i Nh t hoàng t . Bi t hai anh s p ra kh i thành, Nh t hoàng t nh t đ nh đ i theo, th là ba chàng hoàng t cùng nhau h ng v ph a Hy Mã L p S n mà đ .

Đ n t i chân núi, sau m t vài ngày v t núi băng sông, c ba đ u m t m i, ng i xu ng m t g c cây bên đ ng mà ngh ng i. Nh t hoàng t nói v i Na Nh t Thiên r ng :

- Ti u đ m t quá, mu n u ng chút n c !

- Đ c, đ h y đ mau r i v mau, huynh ch đ đ y.

Đ c đ i ca cho phép, Nh t hoàng t ba chân b n c ng ch y mau t i b sông. Đ ng tr c dòng n c sông trong v t, Nh t hoàng t c m lòng không đ u, không suy nghĩ gì thêm, bèn nh y xu ng s ng t m. B ng nhiên t đ i n c n i l n m t con th y quái, tóm l y Nh t hoàng t mà nói r ng :

- Nhà ng i d m nh y n c sông b i l i, ng i có bi t đây là ch nào không ? Tr ng i nào

bi t đ c lý tr i, ngoài ra không ai đ c xu ng t m c .

Thì ra dòng sông này đ i quy n cai qu n c a con th y quái, phạm ng i nào xu ng n c t m, n u không ph i là thánh nhân thông hi u lý tr i, thì đ u b th y quái ăn th t. Nay Nh t hoàng t b h i nh th thì c ng mi ng không tr l i đ c, bèn nói b a :

- Lý tr i là m t tr i, m t trắng !

Vì không hi u lý tr i nên Nh t hoàng t b th y quái b t l i, nh t trong nhà c a mình.

Lúc y, hoàng t Na Nh t Thiên đang ng i ngh đ i g c cây, th y Nh t hoàng t đi lâu quá không v , trong lòng b t an nên b o Nguy t hoàng t đi tìm. K t qu là Nguy t hoàng t cũng xu ng sông t m và cũng b th y quái b t. M t tr i đã khu t sau núi, hoàng t Na Nh t Thiên c m th y b n ch n lo l ng nên t mình đi tìm hai em. Đ n b sông, ch th y qu n áo, đ v t c a hai em mà ng i thì không th y đâu. M t lúc sau trên m t n c có ti ng xào x c, th y quái n i lên m i hoàng t Na Nh t Thiên xu ng t m. Nh ng đ i hoàng t m i lo nghĩ đ n hai em, không có lòng d nào b i l i nên h i th y quái :

- Ông có th y hai em c a tôi đâu không ?

- Có ch ! Th y quái đáp. Hai c u y không hi u lý tr i nên b ta b t nh t l i r i. Ta đ i t i nay s ăn th t hai ng i y.

- i ! Sao l i mu n ăn th t chúng nó ! Xin ông hãy th chúng nó ra, n u mu n ăn th t thì hãy ăn th t tôi đây !

Hoàng t Na Nh t Thiên van c u th y quái.

- Xa nay, ai không hiu lý tri mà xung ng ct mđu bi ta ăn tht. Nu hôm nay cu có thi tri li đi ch cho ta, ta sẽ tri cho cu mt trong hai ngài em.

- Đi ch ri, xin ông ch hi.

Thy quái ngà mt lên tri, li ng hi :

- Cu có bit lý tri là gì không ?

- Có đi tâm tàm quý, chi sẽ ngđi thanh bi ch, chi thi gian ti chi tinh, chính là lý tri vi y.

Khi đi hoàng ti nói xong bin câu kh này, thy quái ti vi rit vui ming mà khen ring :

- Đi i hin nhân ! Cu vi a nói lên điu pháp khin cho tâm tôi hoan hi và thanh tinh. Nay tôi sẽ tri cho cu mt trong hai ngài em, cu chin ngài nào?

Hoàng ti Na Nht Thiên tri li ngay không chút do di :

- Xin tri li em út ch a tôi là Nht hoàng ti !

- Li chi a ! Cu thông hiu lý tri mà sao không chiu thic hành ? Thy quái ngà ch nhiên hi. Ông bi đi a lin mà chin đi a nhi, nhi vi y là hoàn toàn không bit "kính tring ngài lin tui".

Nhing li nói ch a thy quái không hi làm cho đi i hoàng ti nao núng, chàng khoan thai tri li :

- Th y quái, đ ng nói nh th ! Tôi đã vì u đ mà ph i b cung đ n. M u h u yêu c u ph v ng truy n ngôi cho u đ , nh ng ph v ng đã t ch i. Vì mu n b o toàn m ng s ng nên chúng tôi đã ph i r i cung đ n, nh ng u đ nh t đ nh đòi đi theo. N u hôm nay đ cho ông ăn th t u đ , đ n khi tr v tôi ph i ăn nói làm sao đây ? Vì th tôi mu n ông tr u đ v tr c.

L i nói c a đ i hoàng t làm cho th y quái vô cùng c m đ ng. Th y hoàng t nhân t , đ c đ nh th , h n bèn đem c hai tù nhân c a mình tr l i cho đ i hoàng t đem tr v cung đ n.

Hoàng h u bi t đ c chuy n này, không nh ng thái đ hoàn toàn đ i khác, tr l i th ng yêu b o b c c ba anh em, mà t đó không bao gi còn nh c t i vi c truy n ngôi cho Nh t hoàng t n a.

M t vài năm sau, vua cha băng hà, hoàng t Na Nh t Thiên lên ngôi báu n m chính quy n, nh ng chàng không h th y mình đang u ngôi v vinh di u c a m t ông vua. Chàng phong hai em làm đ i t ng quân lãnh đ o binh quy n, và c ba cùng nhau h p tác đ tr qu c, đem l i an l c cho dân.

Đ i hoàng t đ ng th i chính là ng i đã ch ng đ c qu Ph t vô th ng sau này. Nh t hoàng t nay là tôn gi A Nan, và Nguy t hoàng t chính là tôn gi Xá L i Ph t.

Sinh t vô th ng, ng i nào nhìn rõ ng n ngu n c a vi c sinh t nh hoàng t Na Nh t Thiên, "sinh" không th y là đáng vui mà "t " cũng không th y là đáng buồn, m i là ng i siêu thoát đ c kh , không, vô th ng.

Di u H nh đ ch (Theo *Ph t Giáo C S Đ i Toàn*)